

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Om Oehlenschlägers Baldur hiin Gode

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Om Oehlenschlägers Baldur hiin Gode", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1807_73-intro-shoot-idm65.pdf (tilgået 17. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Romantik

I begyndelsen af 1800-tallet blev den tyske romantik introduceret i Danmark. Det skete dels gennem Henrich Steffens' forelæsninger på Elers' Kollegium, dels i form af Adam Oehlenschlägers romantiske (program)digt "Guldhornene" fra 1802. I november-december 1802 holdt Steffens ni forelæsninger under titlen "Indledning til filosofiske Forelæsninger". Her fremlagde han idéen om den enhed mellem natur og historie, som han fandt beskrevet hos tyske filosoffer som Friedrich Schelling og brødrene Friedrich og Wilhelm Schlegel. Både Grundtvig og Adam Oehlenschläger overværede disse forelæsninger. Steffens havde allerede før forelæsningerne fået direkte betydning for Oehlenschläger. Under en seksten timer lang kombineret samtale og spadseretur i sommeren 1802 sammen med Oehlenschläger havde Steffens redegjort for romantikkens filosofi. Dagen efter samtalen, der sluttede klokken tre om natten, var Oehlenschläger gået hjem og havde skrevet "Guldhornene". Grundtvigs tilegnelse af den romantiske filosofi var derimod præget af både modstand mod dens forudsætninger og en endnu uafklaret forståelse af (dele af) dens indhold. I sin dagbog skrev han for dagene 16.-18. januar 1802:

"var paa *Hornemans* og *Steffens* Kollegier [forelæsninger] paa hvilket sidste leg ikke i Aften forstod meer af end at Docenten sagde han vilde rive *Kant* og *Fichte* ned og hæve sig paa deres Ruiner -

[...] gik paa Steffens Kollegium hvor leg næsten intet forstod [...]

var paa Steffens Kollegium hvor leg blot forstod saameget at Rum og Tid har empirisk Realitet men transendental Idealitet" (*Dag- og Udtogsbøger* 1 1979, s. 16).

Den 18. november 1804 købte Grundtvig Steffens' indledningsforelæsninger, som var blevet trykt i 1803, og han var derfor i stand til at læse de tekster, han forstod så dårligt i deres mundtlige version (Lundgreen-Nielsen 1980, s. 84). I september 1805 syntes Grundtvig på mere sikker grund med hensyn til forståelsen af Steffens. I to dagbogsoptegnelser fra 9.-11. september 1805 diskuterede og kritiserede han Steffens' opfattelse af Goethes forhold til antikken. Grundtvig mente, Steffens modsagde sig selv, når han hævdede, at Goethe "staaer paa Konstens høyeste Spidse, men er død for Poesien" på grund af hans fjerne forhold til "de Gamle". Steffens modsiger ifølge Grundtvig sig selv ved:

"paa engang at adskille og forene Kunst og Poesi, adskille dem i det Han lader den ene være til efter den^s andens Tab, forene Dem, i det Han vil at Oldtiden skal frembringe ^{*}Digteren Poesien som saaledes bliver et Kunstprodukt." (*Dag- og Udtogsbøger* 1 1979, s. 226; de lodrette streger angiver fejlskrevne, overstregede ord eller dele af ord).

Historien udgør altså for Grundtvig en målestok for nutiden; uden et tæt forhold til eller forståelse af historien er det ikke muligt at nå "Konstens høyeste Spidse" (s. 226). Dette forhold til fortiden og dens kunstneriske frembringelser, det vil for Grundtvig sige eddadigtningen, spiller en afgørende rolle i hans kritik af Oehlenschlägers mytologiske sørgespil "Baldur hin Gode".

Grundtvigs dag- og udtogsbøger indeholder hans spredte dagbogsoptegnelser for årene 1802-1855. Skønt han ikke var egentlig dagbogsskriver, bortset fra årene 1802-1807, er de fyldt med vidnesbyrd om interessen for den oldnordiske litteratur og mytologi. Det var i den periode, Grundtvig skrev de fire små værker, hvori han udviklede sin grundlæggende opfattelse af den oldislandske digtning, som den genfindes i senere værker om emnet. De fire værker er "Lidet om Sangene i Edda" (1806), og fra 1807 "Om Asalæren", "Et Par Ord i Anledning af det forkyndte Sørgespil: Signe" samt "Om Oehlenschlägers Baldur hiin Gode".

Siden 1770'erne havde den fælles nordiske fortid optaget både digtere og forskere. Bertel Sandvig havde stået for en del af de væsentlige oversættelser og udgaver af den norrøne digtning. Først havde han udgivet *Danske Sange af det ældste Tidsrum, indeholdende blandt andet nogle Danske og Norske Kongers Bedrifter. Af det gamle Sprog oversatte* (1779) og senere *Forsøg til en Oversættelse af Sæmunds Edda. Første Hæfte & Andet Hæfte* (1783-1785). Dertil kom udgaven af anonyme folkeviser, *Levninger af Middel-Alderens Digtekunst* (1780), efter engelsk forbillede, f.eks. Thomas Percys *Reliques of Ancient English Poetry* fra 1765. Af de tre nævnte udgivelser spillede særligt de to første en væsentlig rolle for en bredere reception af den nordiske digtning, fordi det ikke længere var nødvendigt at kunne læse norrønt for at få adgang til oldtidens digtning. Af Bogfortegnelsen 1805 fremgår det, at Grundtvig ejede alle tre værker.

Skønt mange litteraturhistorier navnlig betoner Oehlenschlägers betydning for dyrkelsen af den ældre nordiske digtning og historie i Danmark, særligt i århundredets første årti, blev den nordiske digtning allerede i 1700-tallets sidste årtier dyrket af folk som historikeren og bogsamlere Peter Frederik Suhm, digteren og tidsskriftredaktøren Christen Pram og digteren Johannes Ewald. Af danske forfattere samtidig med Grundtvig og Oehlenschläger, som også dyrkede det nordiske, kan nævnes Jens Baggesen, B.S. Ingemann og Carsten Hauch.